

Uroczyste nadanie pracowni historycznej imienia Gedymina Kaszyńskiego

II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, będące najstarszą szkołą średnią w mieście, może poszczycić się bogatą historią oraz wieloma wyjątkowymi absolwentami, którzy na przestrzeni lat wnieśli znaczący wkład w rozwój naszej ojczyzny. Jednakże spośród wszystkich znakomitych absolwentów jeden wydaje się zajmować w pamięci całej społeczności szkolnej szczególne miejsce. Jego odwaga oraz determinacja uczyniły go niezapomnianym w sercach i pamięci nas wszystkich. Eugeniusz Gedymin Kaszyński, znany również jako „Zygmunt” czy „Nurt”, bohater walk o niepodległość.

Urodzony 22 sierpnia 1909 roku w Łodzi, Kaszyński rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum im. Gabriela Narutowicza (dzisiejszym II LO) w 1928 roku. Po ukończeniu szkoły w 1931 roku, rozpoczął karierę wojskową, początkowo odbywając służbę w 31. Pułku Strzelców Kaniowskich w Łodzi, a później w 49. Pułku Piechoty Strzelców Huculskich w Kołomyi. Podczas kampanii wrześniowej walczył w szeregach Batalionu Obrony Narodowej „Stryj” w ramach Armii „Karpaty”. Po przejściu granicy polsko-węgierskiej w połowie września 1939 r. trafił do obozu dla internowanych. Jesienią przedostał się do Francji, gdzie otrzymał przydział dowódcy plutonu piechoty do 8 Pułku Piechoty. Po kapitulacji Francji przedostał się do Wielkiej Brytanii. Tam wstąpił do 4 Brygady Kadrowej Strzelców, a następnie 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej pod dowództwem płk. Stanisława Sosabowskiego, zostając instruktorem w ośrodku spadochronowym. Po przejściu kursu dla cichociemnych w sierpniu 1942 r. został zaprzysiężony do Armii Krajowej. Na początku

Nagrobek Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta” znajdujący się przy kapliczce na Wykusie, z arch. II LO

października tego roku został zrzucony do Polski. Do końca listopada przebywał w Warszawie, gdzie otrzymał przydział do Komendy Okręgu Radomsko-Kieleckiego AK. Od grudnia 1942 do kwietnia 1943 r. był oficerem technicznym w Związku Odwetu i jednocześnie inspektorem dywersji Kedywu Komendy Okręgu. Odpowiadał za organizowanie patroli dywersyjnych i szkolenie żołnierzy. Latem 1943 r. został zastępcą Jana Piwnika „Ponurego” oraz komendantem Zgrupowania nr 1 w ramach Świętokrzyskich Zgrupowań AK. Jego baza znajdowała się na wzgórzu Wykus, a następnie w okolicach Pasma Jeleniowskiego. Po przeniesieniu „Ponurego” na Nowogródczynę z początkiem stycznia 1944 r. objął dowództwo nad całością Zgrupowań Świętokrzyskich AK. W czasie koncentracji

Kamień pamięci odsłonięty w czasie uroczystości w 2013 r. w sali 210

Dorota Śledziwska, nauczyciel historii w II Liceum Ogólnokształcącym, podpułkownik Tadeusz Barański oraz poczet sztandarowy naszej Szkoły

*Uroczyste odsłonięcie kamienia pamięci
przez podpułkownika Tadeusza
Barańskiego*

*Złożenie kwiatów przez delegację
kombatantów AK*

przed akcją Burza został dowódcą 1 batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów AK, a w październiku 1944 r. dowódcą pułku. Przeszedł cały szlak bojowy tej formacji. Dowodził wieloma akcjami i starciami bojowymi do listopada 1944 r., kiedy oddział został ostatecznie rozformowany. Po rozwiązaniu AK wyjechał do Warszawy, a następnie do Krakowa. Latem 1945 r. przedostał się przez granicę i poprzez Czechosłowację dotarł do Niemiec Zachodnich. Wraz ze stacjonującą tam 1 Samodzielną Brygadą Spadochronową powrócił w październiku 1946 r. do Wielkiej Brytanii. Zamieszkał w Londynie, aby się utrzymać, ciężko pracował fizycznie. Chory na schizofrenię często przebywał w szpitalach. Zmarł w samotności 24 marca 1976 r. Zgodnie z jego wolą prochy zostały sprowadzone do Polski w 1993 r. i złożone przy kapliczce na Wykusie.

Mjr Eugeniusz Kaszyński został odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy, dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Jego postawa oraz wybory, których dokonywał, są dla nas drogowskazami. W zbiorowej pamięci uczniów, pracowników oraz nauczycieli II Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi zajmuje niezwykle istotne miejsce. Co roku, w rocznicę śmierci Majora, w Szkole organizowane są różnego rodzaju warsztaty oraz akademie, których celem jest upamiętnienie jego postaci.

W 2013 roku w Szkole odbyła się uroczystość ku czci naszego absolwenta. Został wtedy odsłonięty kamień pamięci oraz zorganizowana wystawa fotograficzna w jednej z sal lekcyjnych, w której co dzień uczniowie Dwójki uczą się historii. Pracownia zyskała imię Kaszyńskiego. W uroczystości, oprócz ówczesnej dyrekcji, reprezentacji młodzieży i grona pedagogicznego II LO,

wzięli udział: Wojewoda Łódzki – Jolanta Chełmińska, Łódzki Kurator Oświaty – Jan Kamiński, zastępca dyrektora biura Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego – Stefan Zagrodnik, naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej Oddziału IPN w Łodzi – dr Joanna Żelazko, prezes ŚZŻAK Oddział w Łodzi – mjr Zbysław Raczekiewicz, wiceprezes ŚZŻAK – mjr Mirosław Kopa i kpt. Henryk Wojda, sekretarz ŚZŻAK – mjr Stanisław Pasikowski, mjr Włodzimierz Pajdowski, Jan Gliszczyński, prezes Okręgu Łódź Środowiska „Jodła” ŚZŻAK – mjr Tadeusz Bratek, Irena Tomkiewicz, Aleksy Dworczak, Mieczysław Miodek, Wiesław Kubik, Stanisław Żak, Ryszard Patzer – reprezentant Zarządu Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”-„Nurt”, ppłk Tadeusz Barański „Tatar”. Wśród zaproszonych gości znaleźli się również dyrektorzy i nauczyciele zaprzyjaźnionych szkół. Na początku uroczystości wprowadzone zostały sztandary Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i II Liceum Ogólnokształcącego im. Gabriela Narutowicza w Łodzi oraz odśpiewano cztery zwrotki hymnu państwowego. Pani dyrektor II LO Jadwiga Ochocka powitała serdecznie wszystkich gości, a uczeń II LO Antek Rosjan przedstawił krótki rys biograficzny majora „Nurta”, który został wspaniale uzupełniony przez pana ppłk Tadeusza Barańskiego. Podzielił się on z zebranymi własnymi, bardzo osobistymi wspomnieniami o swoim dowódcy. Po tym wystąpieniu odsłonięto tablicę pamięci. Przecięcia wstęgi dokonali Jadwiga Ochocka, Jolanta Chełmińska, Jan Kamiński i ppłk Tadeusz Barański. Pod tablicą złożone zostały kwiaty. Pierwszą wartę honorową przy odsłoniętej tablicy odbył ppłk Tadeusz Barański, oddając w ten sposób cześć swojemu dowódcy. Następnie zabrała głos pani wojewoda Jolanta Chełmińska, która podkreśliła wagę wychowania patriotycznego młodzieży i potrzebę podtrzymywania tradycji. W podobnym tonie przemawiał kurator Jan Kamiński. W swoim wystąpieniu prezes Zbysław Raczekiewicz oraz Tadeusz Barański bardzo chwalili inicjatywę upamiętnienia legendarnego dowódcy. Uroczystość zakończyła się wykonaniem przez

Uroczysta przemowa dyr. Jadwigi Ochockiej podczas uroczystości

młodzież II LO pieśni Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury” *Więc szumcie nam jodły*. Jednym z przemawiających był wieloletni przyjaciel naszej placówki oraz podwładny „Nurta” w partyzantce AK podpułkownik Tadeusz Barański, ps. „Tatar”, który wspominał *Dowodząc mówił „za mną”, nie „naprzód”*. *Po tym poznaje się dobrego dowódcę. Panie majorze, pana szkoła o panu pamięta*.

W 2022 roku uczniowie naszej Szkoły – Adrianna Jerzyna oraz Adam Blejch – pod opieką wicedyrektora szkoły Antoniego Markiewicza stworzyli film upamiętniający postać naszego absolwenta. Film miał premierę w rocznicę śmierci Eugeniusza Kaszyńskiego.

Link do filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=q1JLZg1kUzE>